

Dragi ascultători, chiar dacă am încheiat călătoria noastră prin paginile cărții profetului Naum, contrar obiceiului nostru, nu vom parcurge acum o carte din Noul Testament ci vom rămâne în cadrul Vechiului Testament pentru a face cunoștință cu un nou profet din categoria Profetilor Mici. Nu mai revin asupra acestei descrieri pentru că am făcut-o și în alte ocazii, spun doar că nu este o denumire cu care sunt întrutotul de acord.

Unul din motivele pentru care această parte a itinerarului nostru biblic va aborda, fără întrerupere cărțile Naum, Habacuc și Țefania este acela că au foarte multe în comun. Fiecare dintre profeți prezintă un aspect diferit al modului în care tratează Dumnezeu omenirea. Ei arată cum modul de guvernare al lui Dumnezeu – care este Domnul și Stăpânul acestui univers – este întrețesut în guvernarea pe care o exercită omul. Dumnezeu este prezent atunci când guvernează omul și planul lui Dumnezeu merge mai departe. De asemenea, cei trei profeți arată felul în care abordează Dumnezeu fiecare individ, în parte, nu numai națiuni sau imperii întregii.

O altă asemănare constă în faptul că Naum, Habacuc și Țefania provin din aproximativ aceeași perioadă. De fapt, există posibilitatea ca ei să fi fost contemporani. Este dificil de stabilit data exactă a cărților profetilor sau chiar și a celorlalte cărți ale Vechiului Testament. Oricum, nu datele exacte sunt importante. Știm cel puțin că toți cei trei profeți – Naum, Habacuc și Țefania – au trăit în perioada de timp cuprinsă între domnia lui Iosia și domnia lui Ioiachim. Tot atunci a trăit și profetul Ieremia. Împărăția din nord era deja în captivitate și împărăția din sud se apropie cu pași repezi de aceeași soartă. După Iosia, toți împărații din împărăția din sud au făcut ce este rău înaintea Domnului. Naum, Habacuc și Țefania au trăit în această perioadă de declin.

Deși există aceste asemănări, cele trei cărți au și deosebiri marcante. Naum s-a ocupat numai de Ninive, capitala Imperiului Asirian. Naum a arătat că Dumnezeu este drept și neprihănit, un Dumnezeu al dragostei care a avut dreptate să judece și să pedepsească cetatea Ninive.

Habacuc abordează problema dintr-o perspectivă diferită. El este un om cu dileme, un om care-și pune întrebări. El este tulburat de aparenta indiferență a lui Dumnezeu față de nenorocirea propriului popor. Habacuc îl întreabă pe Dumnezeu: “De ce nu faci nimic?” Sunt mulți și astăzi cei care întreabă același lucru: “De ce nu face Dumnezeu ceva? De ce nu intervine El pentru a stopa violența, nedreptatea și suferința?”

Dumnezeu i-a răspuns lui Habacuc aducându-i la cunoștință faptul că pregătea o

națiune – Babilonul – pentru a pedepsi Iuda și pentru a lua poporul în captivitate – dacă poporul lui Iuda nu avea de gând să se întoarcă de la căile lui rele. Și problema lui Habacuc nu se oprește aici. El întreabă: “De ce Te folosești de Babilon, o națiune mult mai rea, mult mai păgână și mai idolatră decât poporul Tău, pentru a pedepsi Iuda?” Dumnezeu îi descoperă lui Habacuc faptul că nu a încheiat socotelile cu Babilon și că va veni și rândul acestuia la judecată. Aceasta este metoda lui Dumnezeu.

Cartea profetului Habacuc are o importanță deosebită în ce privește relația cu Noul Testament. Este general acceptată ideea că cele trei cărți doctrinare importante ale Noului Testament sunt Epistolele către Romani, Galateni și Evrei. În toate aceste epistole se găsesc citate din Habacuc. De fapt, versetul 4 din capitolul 2 al cărții Habacuc este tema care se regăsește în mesajul acestor epistole: “Cel drept va trăi prin credința lui”. Așadar, nu vă lăsați înșelați de întinderea mică a acestei cărți profetice; importanța ei este clară în contextul Scripturii. Importanța mesajului nu este determinată de lungimea lui, ci de conținut.

Așa cum reiese primul verset al cărții, autorul cărții este proorocul Habacuc. Numele lui înseamnă “a îmbrățișa”; de asemenea, ar putea indica o plantă de grădină. Martin Luther a dat următoarea definiție numelui acestui profet:

“Habacuc înseamnă cel care îmbrățișează, care ia în brațe pe altcineva. El își îmbrățișează poporul, îl ia în brațe, adică îi mângâie și-i ridică pe oamenii acestui popor, așa cum își ia o mamă în brațe copilul care plânge și încearcă să-l liniștească asigurându-l că, dacă vrea Dumnezeu, în curând va fi mai bine.”

Sf. Ieronim spune: “Habacuc este numit Îmbrățișare, fie din cauza dragostei sale pentru Domnul, fie pentru că luptă cu Dumnezeu”. Această ultimă semnificație îl evocă pe Iacov luptând cu Îngerul Domnului; și Habacuc trăiește un mare conflict lăuntric, dezbătând problema dreptății lui Dumnezeu confruntată cu nedreptatea omului. El luptă cu Domnul și, asemenea lui Iacov, ajunge să capete niște promisiuni divine, după care își regăsește pacea lăuntrică.

El este singurul numit astfel dintre cei care ne-au lăsat scrieri profetice. Așadar, acest nume trebuie să fi corespuns unei funcții oficiale, legată poate de o asociație a profeților și având un statut recunoscut în împărăția lui Iuda. Oricum, el este un profet în sensul plenar al acestui termen, așa cum este definit el în Ieremia 23:18, 22; el a ascultat cuvintele lui Dumnezeu și le-a făcut cunoscute poporului său.

Habacuc nu ne spune nimic despre viața sa personală, nici măcar despre epoca în care a trăit. Eu îl numesc pe Habacuc “Toma Necredinciosul al Vechiului Testament”.

Era Habacuc un levit? Modul de alcătuire a psalmului care ocupă capitolul 3 al cărții

denotă o bună cunoaștere a regulilor liturgice ale cântării sacre și ale poeziei ebraice. Este deci foarte posibil ca Habacuc să fi aparținut acelei categorii de leviți însărcinați să laude pe Domnul, cum o pretinde tradiția ebraică.

Cartea ni-l face cunoscut ca un om al rugăciunii (3:2), un poet cu daruri excepționale, precum și ca un gânditor preocupat de problema justificării felului de a lucra al lui Dumnezeu.

Cartea lui este neobișnuită, în sensul că nu este o profeție așa cum ne-am obișnuit noi să găsim în scrierile celorlalți profeți. Într-un fel, se aseamănă cu cartea lui Iona prin aceea că redă experiența personală a profetului, întrebările pe care I le pune lui Dumnezeu și răspunsurile lui Dumnezeu. Aproape toată cartea este o interogație, până în final unde putem spune că se întrevede un semn de exclamație. Stilul lui Habacuc este poetic, cartea fiind o piesă literară de o mare frumusețe. Ultimul capitol este un psalm de laudă și adorare a lui Dumnezeu care impresionează prin poezia de o încântătoare frumusețe.

Ultimele cuvinte ale cărții sunt: “Către mai-marele cântăreților. Pe instrumentele mele cu coarde”, ceea ce înseamnă că este vorba de un cântec. Această indicație finală era inserată pentru dirijorul orchestrei și pentru cor. Capitolul final este un psalm de mare frumusețe. De fapt, cartea întreagă este o bijuterie literară. Un specialist în literatura ebraică spunea: “Limbajul său (referindu-se la Habacuc) este clasic și este plin de figuri de stil deosebite și elegante.” Un altul spunea despre cartea lui Habacuc că se distinge prin poezia ei extraordinară.

Această carte scurtă începe cu o notă de tristețe dar se încheie într-o notă glorioasă. Începe cu un semn de întrebare și se încheie cu un semn de exclamație. Habacuc este personificarea întrebării “De ce?”. De ce îngăduie Dumnezeu răul este o întrebare pe care și-a pus-o orice om care gândește la destinul său și al omenirii. Eu cred că această carte este un răspuns la întrebarea aceasta care-i frământă și pe oamenii zilelor noastre. Va îndrepta Dumnezeu nedreptatea din lume? Cartea profetului Habacuc răspunde la această întrebare. Va face Dumnezeu ceva cu tot ce este rău în lumea aceasta? Conform acestei cărți, răspunsul este afirmativ. Ce au în comun Toma Necredinciosul din Noul Testament, Habacuc din Vechiul Testament și omul modern? Toți aceștia au în comun întrebarea “de ce?”. Este întrebarea fundamentală a rasei umane. Dacă reducem toate întrebările la cel mai mic numitor comun, ajungem la întrebarea de bază: “de ce?”.

Mesajul lui Habacuc este aproape opusul mesajului lui Naum. În cartea lui Naum, Dumnezeu pune în aplicare judecata Sa și întrebarea era: “Cum e posibil ca Dumnezeu

să fie un Dumnezeu al dragostei și să judece așa cum o face?” În Habacuc întrebarea este alta: “De ce nu face Dumnezeu nimic cu răul din lume?”

Tema cărții Habacuc este credința. Habacuc a fost numit profetul credinței. Afirmația sa din 2:4 – “Ce drept va trăi prin credința lui” este citată de trei ori în Noul Testament, și anume în Romani 1:17, Galateni 3:11 și Evrei 10:38.

Cartea, nedatată, provine în mod evident din perioada caldeană.

Templul este încă în picioare (2:20); acolo se mai desfășoară servicii religioase însoțite de muzică (3:19).

Generația lui Habacuc (1:5, 6) i-a văzut pe caldei devenind o putere colosală printre națiunile lumii, pentru ca apoi să se dedea la măcelărirea a numeroși locuitori (v. 6, 17). Evreii îi cunoșteau pe caldei de multă vreme. Aceștia au început să se impună din nou atenției generale, reușind în anul 626 î.Hr. să scuture jugul asirian. Apoi au declanșat o campanie de cuceriri și au luat comanda, așezându-se în fruntea puterilor mondiale, odată cu prăbușirea cetății Ninive în anul 612 î.Hr. Așa se face că, după victoria obținută de Nebucadnețar asupra faraonului Neco la Carchemiș, în anul 605, nu vedem de ce ar mai trebui ca ascultătorii lui Habacuc să fi fost “uimiți” și “îngroziți” auzind vorbindu-se de cladeii ieșiți învingători și nici de ce nu ar putea crede într-o înaintare rapidă dacă li s-ar relata asemenea lucruri (1:5). Prin urmare, aceste două date – 612 și 605 – fixează limitele destul de restrânse ale profeției transcrise în cartea de față (slujba profetică a lui Habacuc putând foarte bine să fi cuprins o perioadă de timp mai îndelungată, începută mult mai devreme și continuată după prima deportare a locuitorilor lui Iuda). Situația descrisă în Hab. 1:2-4 se aseamănă foarte bine cu aceea care se reflectă în Ieremia 22:13-19, datând dintr-o perioadă când exilul mai era încă o amenințare ce plana asupra lui Ioiachim. La acea dată, pericolul asirian nu era destul de puternic, amenințarea caldeană încă improbabilă, poporul devenise tributار corupției, violenței și unor practici imorale specifice cultelor păgâne. O asemenea situație ar putea corespunde foarte bine anilor 609-608 î.Hr., pe la începutul domniei lui Ioiachim.

Dar să spunem câteva cuvinte despre scopul cărții.

După o scurtă trezire spirituală pe vremea lui Iosia, poporul și împăratul lui au făcut din nou “ce este rău înaintea Domnului” (2 Împ. 23:37).

“Aristocrați hrăpăreți, aliați cu căpeteniile religioase corupte, furau și asupreau fără pic de rușine poporul lui Iuda” (G. Archer).

Habacuc își pune aceeași problemă care i-a preocupat pe toți oamenii evlavioși ai lui Israel (cf. Iov; Ps. 37; 73). De ce îngăduie Dumnezeu corupția (1:2-3)? De ce rămâne El indiferent față de propășirea celor răi (1:3)? Dumnezeu îi va răspunde că El va pedepsi

poporul răzvrătit prin caldeii. Dar așa apare o altă întrebare: Cum ar putea folosi Dumnezeu o națiune și mai vinovată decât Israel, pentru îndeplinirea planurilor Sale (1:12, 13)? Asemenea întrebări trebuie să-i fi frământat destul de mult pe oamenii neprihăniți din Iuda. Dumnezeu le răspunde prin mesajul lui Habacuc și prin atitudinea de totală încredere în dreptatea divină pe care o reflectă această carte a Bibliei.

Conținutul cărții:

Habacuc aduce un mesaj de judecată și consolare: *judecată* – răbdarea lui Dumnezeu a ajuns la capăt, astfel că nelegiuirea lui Iuda va fi pedepsită cu ajutorul caldeilor. Prin acest avertisment brutal, profetul intenționează să trezească din letargie pe locuitorii lui Iuda și să-i conducă, pe calea pocăinței, spre Dumnezeu. *Consolare*: în vremuri tulburi, credinciosul își găsește pacea și liniștea încrezându-se din toată inima în Dumnezeu, sprijinindu-se pe bunătatea și dragostea Lui pentru ai Săi, mizând pe dreptatea Sa față de cei ce I se împotrivesc, chiar dacă uneori îi utilizează ca “nuiiele” în mâna Sa. Caldeii vor fi pedepsiți când le va veni rândul.

Toate aceste învățături sunt prezentate în mod teoretic: noi asistăm la luptele interioare ale profetului, la momentele de îndoială prin care trece el atunci când nu reușește să împacă realitățile istorice cu convingerile sale spirituale, când credința sa confruntată cu situația de fapt ridică o furtună de întrebări: “Cum poate îngădui asemenea lucruri un Dumnezeu drept și sfânt? ... Până când, Doamne? ... Până când și de ce?”

Comparând primul capitol cu finalul cărții rămânem uluiți de felul în care a răspuns Dumnezeu slujitorului Său. Placa turnantă se găsește în centrul cărții, în cuvintele care vor servi ca temă apostolului Pavel: “Cel drept / neprihănit va trăi prin credința lui” (2:4), asociate viziunii referitoare la triumful final al lui Dumnezeu (2:14).

SCHIȚA CONȚINUTULUI:

- I. Nedumerirea profetului – cap. 1
 1. Prima problemă a profetului – 1:1-14
De ce îngăduie Dumnezeu răul?
 2. Răspunsul lui Dumnezeu – 1:5-11
Dumnezeu îi pregătea pe caldeeni pentru a pedepsi poporul lui Iuda (v. 6)
 3. Cea de-a doua problemă a profetului (mai mare decât prima) – 1:12-17
De ce îngăduie Dumnezeu ca poporul Său să fie pedepsit de o națiune mai nelegiuită decât el? De ce nu i-a nimicit Dumnezeu pe caldeeni?
- II. Percepția profetului – cap. 2
 1. Practica profetului – 2:1
El a dus problema secretă într-un loc secret.

2. Răbdarea profetului – 2:2, 3

A așteptat viziunea.

3. Versetul cheie – 2:4

Omenirea este împărțită în două grupe: una este cea a oamenilor nelegiuiți care se îndreaptă spre distrugere; cea de-a doua este alcătuită din oamenii care, prin credință, se îndreaptă spre Dumnezeu. Această împărțire este inevitabilă.

4. Parabola prezentată profetului – 2:5-20

Aplicația este clară: caldeenii, la rândul lor, urma să fie distruși. Dumnezeu lucra printre popoare.

III. Bucuria profetului – v. 3

1. Rugăciunea profetului – 3:1,2

Profetul, care crezuse că Dumnezeu nu intervenea în nici un fel în privința răului, îl roagă acum să aibă îndurare. Îi era oare teamă că Dumnezeu va face prea mult?

2. Programul lui Dumnezeu – 3:3-17

Dumnezeu este maiestuos în carul Său de mântuire (v. 8).

3. Poziția profetului – 3:18, 19

El se va bucura (v. 18). Durerea de la început a fost înlocuită de bucurie.

Cartea aceasta este o dovadă că fiecare credincios trece prin clipe de nesiguranță și îndoială; însă Dumnezeu, chiar dacă nu-l condamnă pentru o asemenea atitudine, nu găsește nimerit să dea un răspuns la toate întrebările sale, ci-i oferă promisiuni de natură să-i întărească credința.

Dealtfel o să sesizați aceste lucruri chiar de la începutul acestui cărții. Aș vrea însă să vă atrag atenția că încă de la începutul cărții se indică clar faptul că nu este vorba despre o disertație filozofică ci despre o proorocie, adică un mesaj din partea lui Dumnezeu pentru noi oamenii.

Hab. 1:1

v.1 Proorocia descoperită proorocului Habacuc.

Aceasta este profeția referitoare la judecata lui Dumnezeu. De fapt, nu este vorba de întrebarea lui Habacuc, ci de răspunsul lui Dumnezeu. Răspunsul lui Dumnezeu este, de fapt, profeția cărții lui Habacuc. Acest răspuns este judecata lui Dumnezeu.

Prima întrebare pe care o pune Habacuc este: “De ce îngăduie Dumnezeu răul?”

Hab. 1:2

v.2 Pînă cînd voi striga către Tine, Doamne, fără s’Asculți? Pînă cînd mă voi tîngui Ție, fără să dai ajutor?

“Până cînd voi striga către Tine, Doamne, fără s-ascuți?” Habacuc îi spune lui

Dumnezeu că refuză să răspundă la rugăciunile lui. El strigă cu disperare la Dumnezeu, când vede toată violența și nenorocirea din mijlocul poporului său. Și, așa cum i se pare lui, Dumnezeu nu spune nimic și nu face nimic. Aceasta este plângerea lui Habacuc. Așa cum vom vedea însă cartea se încheie cu un imn de laudă și într-o notă de bucurie.

Dragi prieteni, dacă aveți o întrebare care nu vă dă pace, aduceți-o înaintea lui Dumnezeu, așa cum a făcut Habacuc. Dacă sunteți sinceri, veți primi un răspuns de la Dumnezeu.

Sper că am spus deja suficient încât să vă fac să doriți să călătorim împreună prin paginile acestei cărți. Sunt sigur că vom avea numai de câștigat.

Rămâneți pe mâini bune!